

ANGELJČEK.

Otrokom učitelj in prijatelj.

Izdal

ANTON KRŽIČ.

V. zvezek.

V LJUBLJANI, 1890.

Samozaložba. — Tiskala »Katoliška Tiskarna«.

Dobiva se v „Katol. Bukvarni“ v Ljubljani.

И 33382 Ур

И Ур
33382

Večna zvezda sv. treh Kraljev.

Bilo je ravno na večer pred sv. tremi Kralji. V Mirkovi hiši so bili že napravili praznik: vse po izbi je bilo lepo pospravljeno in poznaženo; dobra mati so pokadili vse poslopje in pokropili z blagoslovljeno vodo; na vratih je bila zapisana

nova
letnica in
imena sve-
tih treh Kra-
ljev, to se

18 S. † M. † B. 90.

pravi, le
samo začet-
nice njih-
vih imen in
dva križca

vmes. — Ko je vse tako lepo vravnano, pristavijo mati stol, se vsedejo in vzamejo svojega ljubljénčka, štiriletnega Mirkota, v naročje. Pridna šestletna Marijica pa se vsede na majhen stolček poleg matere. Zdaj jima začnejo pripovedovati in razlagati prelepo zgodbo o svetih treh Kraljih in o prekrasni zvezdi, katera jih je privedla v Betlehem k Jezuščku. Mali Mirko sklene pobožno ročici, Marijici pa samega veselja žaré ličica in z odprtimi usteci posluša, kakor bi hotela že naprej vsako besedico privabiti iz materinih ust.

»No, ljuba otročiča!« vprašajo mati ob koncu, »ko bi vama bilo zdaj mogoče kakor takrat svetim trem Kraljem, iti za svitlo lepo zvezdo k jaslicam malega Jezuščka, — kako je, ali bi vidva tudi prinesla kak darek božjemu Detetu? Glejta, sveti trije Kralji so mu podarili vse svoje zaklade, samega veselja, da so le slednjič našli nebeško Detece. Tudi vama je presveto Dete undan za božič podarilo toliko lepih reči, — kaj? — ali sta že kaj mislila na to, kako bi pa vidva Jezuščku napra-

vila kako božično veselje? Ali res nimata kar nič, da bi mu darovala?»

Mali Mirko nekoliko pomisli, potlej pa reče: »Mama, jaz mu dam svojega belega konjička in pa ona lepa ru-deča jabelka, ki so mi jih undan prinesli stari oče. Kaj menite, ali bi mu bil ta dar kaj všeč?»

»Gotovo, ljubo dete,« odgovorijo mati prijazno ter mu srčnost delajo, »in precej jutri zgodaj smeš oboje nesti sosedovemu bolnemu Tinčku in reči mu, da si te reči podaril Jezuščku, Jezušček pa da jih njemu pošlje!»

Med tem Marijica molče odveže črn trak izza vrata, na katerem je bilo privezано zlato srčice, ki so ga ji za novo leto darovali botrica in katerega je bila zelo, zelo vesela. »Mama, začne nekako skrivnostno potihoma govoriti naslonivši se zaupljivo na mater, jaz bi pa rada Jezuščku darovala svoje srce, da naj ga ohrani vse moje življenje.«

Te besede je govorila ljubeznjiva deklica tako ganljivo, da so mater solze oblile. »Tako je prav,« pohvalijo veselo, »kar precej bove darovali tvoje srčice božjemu De-tetu, — pa saj mu ga smeš sama dati!« Nato jo peljejo k omari, na kateri je se je lepa zdela ta podoba; kdor jo je videl, jo je pohvalil. Marijici se je zdelo, kakor bi se bil Jezušček prijazno nasmehljaj, ko je stopila na stol in še na prste ter mu obesila zlato srce krog vratu, tako da je ravno na njegovem srcu počivalo.

stala pod vzbokanim steklom podoba božjega Deteta, umetno iz voska narejena v lepi beli oblecki z zlatimi zvezdicami ozaljšani. Vsakemu

Mati pa so med tem natihoma pa prisrčno molili in božje Dete prosili, naj bi se njene hčerke srce, katerega podobo mu je podarila, nikdar ne ločilo od njegovega presvetega božjega Srca, da bi vedno ostala po-božna in nedolžna!

Še stojé mati z otrokoma pred lepo podobo, kar vsklikne Marijica: »Mama, ali se zdaj nikjer več ne more videti ona lepa zvezda, ki je nekdam privedla tri Modre k Jezuščku? O, kako bi rada vsaj enkrat videla tisto

blestečo zvezdo svetih treh Kraljev! Ali bi je nama ne mogli pokazati?»

»Le vedno prav pridna in poslušna bodita, pa vama jo pokažem,« odgovorijo smehljaje se mati.

»Še nocoj, kajne, ljuba mati?« veselo zakliče Marijica.

»Kar zdajle precej — le z menoj pojditaj!«

Hitro sta otroka napravljena in vsak na eni strani primeta mater za roko ter vsi trije hitijo iz hiše. Na nebu je že migljalo dokaj zvezdic; vsako, ki se jima je zdela največja in najlepša, pokažeta materi, rekoč: »Mama, glejte, ali je ta — ali je ta?«

Slednjič dospejo do velike župnijske cerkve in stopijo vanjo. Druzih ljudi ob tem času ni bilo skoro nič. Skrivnostna tema je bila po vsem svetišču, — le tam pred velikim altarjem se je od daleč milobno bliščala večna luč, kakor prečudno lepo blesteča se zvezdica.

Mati pobožno pokleknejo z otrokoma; potem s prstom pokažejo proti večni luči in natihoma pravijo: »Glejta, otroka, to je tista večna zvezda svetih treh Kraljev, ki nas še zdaj vodi k Jezuščku in tam-le — na altarji — v tabrnakeljnu še zmiraj prebiva preljubo božje Dete Jezus! Pobožno ga molita in darujta mu vse svoje srce!«

Čeravno sta bila Mirko in Marijica že poprej večkrat z materjo v cerkvi, se jima vendar še nikdar ni zdelo tako ginljivo kakor nocoj, ker je bilo vse tako tiho in skrivnostno v večerni temi. Kar čutila sta v svojem nedolžnem srcu, da jima je božje Dete tako blizo v tabrnakeljnu. Pobožno skleneta roke in zmolita vse molitvice, kar sta jih že znala; posebno goreče ponavljata prelepo molitvico v čast božjemu Detetu, katero so ju bili še pred božičem naučili pobožna mati.

Celo leto je preteklo od tega dogodka, in zopet je prišel slovesni večer pred sv. tremi Kralji. Toda v Mirkovi hiši letos ni bilo tako veselo ta večer, kakor poprejšnje leto.

Preblaga Marijica leži že več tednov v bolniški postelji. Hude bolečine trpi sirotica in nadležni kašelj ji ne dá miru ni podnevi ni po noči. Toda nikoli se ne pritoži dobro dekletce, še veselo in na smeh se drži.

In če jo kdo hoče milovati, brž odvrne: »O nič ne dé, to bom že potrpela, — vse iz ljubezni do Jezuščka!« Pri tem pa tako ljubo pogleduje k Jezuščku na omari, kateremu je bila darovala zlato srčice, da se vsakemu zdi kakor angeljček. — Mirko se tiho igra v kotičku, da bi ne motil bolne sestrice, večkrat pa se približa po prstih k postelji bolne sestrice, ji ponudi lepo jabelko ali pa kako igračico, — in milo se mu stori vselej, ko vidi, da sestrica noče nič več jesti in se z njim igrati. Žalosten zmaje s svojo kodrasto glavico in gre spet na svoj prostorček.

Mati na lahko odpirajo in zapirajo, kadar gredo po opravkih; ko je pa vse postorjeno, se vsedejo k posteljici bolne hčerke in otožno pogledujejo upadlo lice trpeče deklice.

Odkar je bila lani Marijica Jezuščku podarila svoje zlato srčice, postala je vsa drugačna. Že poprej je bila pridna in tiha deklica, ki je starišem vedno le veselje napravljala. Od tistega večera postala je še vsa boljša in plemenitejša; živela je le za Jezusa in videti je bila kakor angelj v človeški podobi. Tako rada in natančno je ubogala stariše, tako prijazna je bila z malim bratcem ter uljudna in postrežna do vseh ljudi, da se je spodbudno zdelo vsacemu, nihče bi ne bil pričakoval tolike popolnosti pri tako malem otroku. Saj drugi ljudje tudi niso vedeli, odkod to, da je mala Marijica tako zelo pridna; le dobra mati so vedeli, da to stori detinska ljubezen, ki jo ima njen ljubi otrok do Jezusa, in nebeška ljubezen, s katero osrečuje in blaži božji Sin, prijatelj otrok, to izvoljeno dete. Navadno so pri svojih molitvah še pristavljali prisrčno zahvalo za to, ker jim je ljubi Bog dal doživeti toliko veselje nad tem angeljskim otrokom. In to se vé, da ji niso mogli odreči nujne prošnje: »Mama, vzemite še mene s saboj k svetli zvezdici in k Jezusu v cerkev, — saj bom vedno prav pridna!« Dobra mati so že znali tako uravnati svoja obilna opravila, da ste šli vsak dan z Marijico v cerkev; če je niso zjutraj s saboj vzeli k sv. maši, ste šli pa zvečer po končanem delu obiskat Jezusa v tabrnakeljnu. Pa kako lepo se je znala vesti mala deklica na svetem kraju? Poleg matere je pokleknila, sklenila in povzdig-

nila je roke in ves čas je mirno klečala, skoro ni premaknila glavnice in nikamor drugam ni obrnila nedolžnih očesec, nego proti tabrnakeljnu, pred katerim je tako ljubko svetila večna luč, njena svetla zvezdica, zvezdica svetih treh Kraljev. In čudno, ni se naveličala molitve tako hitro, kakor drugi otroci; vselej se ji je prezgodaj zdelo, ko je morala z materjo zopet zapustiti svetišče Božje. Najrajše bi bila vedno ostala na tem svetem, nji tolikanj priljubljenem kraju.

A tudi doma ni pozabila božjega Deteta, misel na Jezusa jo je priganjala k delu, da je pridno pomagala materi, kolikor je že mogla po svojih slabih močeh; misel na Jezusa jo je varovala greha; ljubezen do Jezusa jo je vnela, da se je tako resno prizadevala za one svete čednosti, ki se tolikanj podajo detinski dobi. Med tem se je približal zopet adventni čas. Vsi dobri ljudje so se začeli pripravljati na rojstvo Jezusovo. Marijica je bila v tem svetem času še gorečniša kakor sicer.

Nekega večera v začetku svetega adventa je posebno žarelo njeno lice, ko ste se z materjo iz cerkve vračali. Z nenavadno ganljivim glasom začne govoriti po potu: »Mama, tako rada sem pri Vas in pri ljubem ateju in malem Mirku, pa najraje vendar pri milem Jezuščku in njegovi zvezdi v cerkvi. O, tam sem tako rada, rada! Zato ga zdaj vsak dan prosim, da bi kmalu smela za zmiraj pri njem biti — noč in dan, — in vedno ga gledati in z njim se radovati, kakor so se sveti trije Kralji. To bi bilo moje največje veselje.«

Materi so segle te besede globoko v srce; zdelo se jim je, kakor da se imajo kmalu spolniti dobre Marijice srčne želje. Pa še prav hitro so se spolnile, poprej kakor bi si bili mogli misliti. Začela je bolehati in v kratkem je tako oslabela, da o Božiči ni mogla več vstati iz posteljice. O kako rada bi bila šla v cerkev o prelepih božičnih praznikih, pa ni mogla. Pa udala se je v božjo voljo in s posteljice je najrajše obračala svoje nedolžne oči tje proti podobi milega Jezuščka, ki je stal na omari in še vedno imel okrog vratu obešeno zlato srce, ki mu ga je bila podarila lanske božične praznike. Z nebeško tolažbo jo je v boleznih navdajal ta pogled, večkrat se je veselo nasmehljala in rekla:

»Svoje srčice sem že zdavno podarila Jezuščku; zdaj pa bode pač kmalu prišel, da me vzame vso s saboj v sveta nebesa; kajne, mama!« »Dà, ljubi moj otrok! odgovoré mati, kmalu pride po-te božje Dete. Kmalu bo za-te vzhajala svetla zvezda svetih treh Kraljev,« postavijo bolj z zamolklim glasom, ker se jim živo ponovi v spominu, kaj je bilo lansko leto na ta večer — predvečer svetih treh Kraljev.

Zunaj postaja čedalje bolj temno; tisoč in tisoč zlatih zvezdic se že lesketa na jasnem nebu in se prijazno ozirajo v izbico, kjer leži bolna Marijica, kakor bi ji hotele za njo tako veselo skrivnost oznaniti, da še nocoj pride Jezušček po njó.

Marijici je čedalje hujše, na njenem bledem obrazu se pozna, kako hude so njene bolečine; tako težko sope in milo se ozira, kakor bi pomoči prosila v svojih silnih stiskah, da hoče poleg posteljice klečečim starišem žalosti srce počiti in da celo mali Mirko zažene glasen jok, ker se mu ljuba sestra tako zelo smili.

Pa ta stiska je bila kakor memogredoč oblak; znamenja skrbi in bolečin izginejo, — kakor bi nebeško solnce posijalo, se vjasni njeno obličje, radostno se posmehlja in

veselo steguje svoje drobne ročice proti materi, rekoč: »Oh, mama, mama, vzdignite me! Glejte, kako lepo se sveti svetla lučica

sv. treh Kraljev in Jezušček me vabi, da naj grem z njim! O hitro, hitro! brž moram iti! Ata, mama, bratec Mirko! Bog vas obvaruj! Jezušček me že čaka!« —

Obe roki stegne kakor vsled velikega veselja in hrepenenja, — čedalje veselejše se smehlja, — potlej pa omahne trudna glavica na materino naročje, njena blaga nedolžna dušica je vsplavala v nebeške višave k Jezusu, božjemu Detetu!

Na svetih treh Kraljev dan je ležala mala Marijica na mrtvaškem odru med cveticami in gorečimi svečami — lepa kakor bela rožica, ko se ravno začne razcvitati,

— nadzemeljsko smehljanje tudi po smrti ni zginilo z njenih ustnic. Podoba Jezuščka, kateremu je bila pred letom darovala zlato srce, je stala pri njenem zglavji, — zlato srce angeljske deklice pa se je že napajalo v nebeških radostih ter prepevalo z angeljci nebeško slavo Jezuščku in molilo s sv. tremi Kralji božje Dete!

Kaj pravite, otroci! Ali ne boste tudi vi posnemali pridne Marijice? ali ne boste tudi vi tako srčno ljubili Jezusa in ga s tolikim veseljem obiskovali v zakramentu presv. rešnjega Telesa? Ali mu ne boste radovoljno darovali, kar vam je najljubše na zemlji? — Četudi nimate zlatega srca, kakor Marijica, da bi mu ga darovali: glejte, božje Dete želi imeti to-le vaše živo srce, ki nedolžno klije v vaših mladih prsih. Da, to svoje srce mu darujte, pa celoma, pa za zmiraj!

Gotovo bode Jezušček vesel vašega darilca in rad bo prebival v vašem pobožnem srcu, kakor v posvečenih jaslicah in kadar se steče — prej ali slej — vašega življenja tek, pride tudi po vas, kakor je prišel po pridno Marijico, da vas vzame k sebi v prekrasna sveta nebesa!

O Božiči.

1. Na sveti večer.

Mariji v čast je zvon zapel,	Spred oče z molkom hodijo
Večer se sveti je pričel.	In rožni venec molijo,
Na zemljo pod vsakteri krov	Za njimi Anica kađi
Razsiplje Bog svoj blagoslov.	In Janezek za njo kropi.
Pojmò kropit, pojmo kadit	Obiščejo vsakteri kot,
In Bogu dom priporočit!	Po hramih vseh jih pelje pot.
Nà, Ančka tu žrjavico,	In kar kadé in kar kropé,
Kadila stresi si nanjó;	Vse Kristusu priporočé,
Pokadi s svetim dimom vse,	Naj tja ozre se iz neba
Da blagoslov povsod dospe!	In čuva jih nesreč in zla.
In z blagoslovljeno vodo	In ljubo Dete — Kristus sam
Pa kropi, Janezek za njo!	Prihaja rad v vsakteri hram.
Molita lepo za menoj,	Veselje zlasti je otrok, —
Da pride Jezus k nam nocoj!*	Ne pride namreč praznih rok!

2. Pri jaslicah.

Tam v kotu jaslice stojé,
 Pred njimi lučice goré.
 In Jezuščku, ki tam leži,
 Obrazek v luči se svetli.
 Oj, hlev je mrzla hišica
 In jasli trda posteljca,
 Kjer Ješček je prišel na svet

Odrešit nas, za nas umret.
 Na slami naš je Rešenik;
 Pred njim kleči njegov rednik
 In njega sveta Mamica,
 Ki malo Dete molita.
 Pastir se bliža mu že star,
 Prinaša Jezuščku svoj dar.

Oznanil mu je angelj to,
 Da Bog prišel je na zemljó.
 Celo še z jutrovih strani
 Prinesli Ješčku so darí.
 To Kralji sveti so trijé,
 Ki spred pri vratih še stojé.
 Vrh hleva zvezda ti migljá,

Ki jim znaníla je doma,
 Da je prišel na svet Gospod,
 In jih privedla je dotod . . .
 Bodite mi pozdravljene,
 Preljube, svete jaslice!
 Ve rojstni dom ste Jezusa —
 Podoba tabrnakelja!

3. Detinski darovi.

Krog jaslic deca ti sedi,
 Nocoj se spat ji ne mudi,
 Poslušaj zgodbo presveto,
 Kako prišel je na zemljo
 Sam Bog, kot dete že za nas
 Trpel pomanjkanja in mraz.
 Tu Janezek se oglasi,
 Solze brišoč si iz oči:

»Neskončno bi se veselil,
 Če bi takrat s pastirčki bil;
 Bi Ješčku nesel posteljico,
 Da spančkal bi na nji gorko.«
 »Jaz krilce bi mu nesla v dar,
 Igračice in svoj denar,
 Da bi kupila Mamica
 Mu kruhka«, pravi Anica.
 Na glas se Jožek zaihti

In vpira v jaslice oči
 »Kaj jočeš?« mama vpraša ga.
 »Ker nimam nič za Jezuščka.«
 »Ne joči; precej ti povem,
 Kaj Jezuščku je vseč pred vsem
 Glej, rajše kot zaklade vse
 Srce nedolžno on sprejme.
 Le to mu daj in mu povej:

»Obljubim Ješček ti, odslej
 Razžalil te ne bom nikdar,
 Sprejmi ta moj božični dar.
 Učil se rad bom, molil bom,
 In stariše rad vbogal bom.
 Bom živel čisto in sveto,
 Da k sebi vzameš me v nebo!
 Ta dar bo Ješček rad sprejel,
 Zmed vseh bo najbolj ga vesel.«

J. E. Krek.

K o z é.

Ko bi bili videli Brežnikove otroke! Samo življenje jih je bilo! Zdravi so bili kakor riba, lepi kakor rožnati popki, živi pa kakor živo srebro. In še nekaj: tudi pridni so bili — kar niso vsi otroci. To je že res, da je Cvetko časih po noči razsajal, kadar je po dnevi predolgo na blazinico pritiskal svojo glavico. Pa saj je bil še majhen — trikrat je še le pokušal božični poprtnjak v svojem življenji — in s kako utolažilno besedo se je takoj zopet utešil in poljubaval nadalje svojo mehko odejico. Tudi Ivanka je časih navlekla celo reč orodja in obleke po sobi, ali ponagajala malemu Cvetku, da je v solzah pritekel k materi in potožil svojo nevoljo. A Ivanki je bilo precej žal svoje porednosti in ko se vrne Cvetko v sobo, obriše mu z zastorčkom objokane oči, in orodje in obleko znosi hitro nazaj na svoja mesta.

Niti toliko ni hotela, da bi jo mati pokarali. Zdravko pa je imel v sebi že nekaj močatosti. Modro se je držal in modro govoril. Hodil je že v šolo in učil se je prav pridno. Le trmoglavost se ga je časih poprijemala, dokler ga oče niso pokarali z ostro besedo. Ubogal pa je že še, da-si nekaterikrat malo nerad. Sicer pa je bil jako priden in pameten, dobrosrčen in pobožen.

Taki so bili torej Brežnikovi!

A zdaj je drugače. Tistega šuma in hruma v sobi ni več, tisto smejanje in blebetanje je pošlo, nič se ne giblje, nič se ne ziblje, sama tihota, sama samota! Kaj je neki?

Kdo bi pač razgrajal in razsajal po sobi, koder leže trije bolniki? Kdo bi pač govoril in zboril na kraji, koder se gre za življenje in smrt! In kdo so ti bolniki? komu gre za življenje in smrt?

To si že ti uganil, bistrourni čitateljček! kaj ne? Brežnikovi trije leže na postelji, vsi trije za smrt bolni. Če je eden bolnik v hiši, že še gre; če sta dva, gre že teže; če so pa trije, takrat gre pa že celo težko. In pri Brežnikovih je šlo tako. Oh, kako so stregli mati svojim ljubljencem, kako so skrbeli oče za svojo deco! Te ljubezni, te skrbi si še ti misliti ne moreš, tako velika je, predragi čitatelj! Premajhen si še, da bi to pojmil!

In malim bolnikom ni hotelo biti boljše. Zdaj pomoli eden glavico izpod odeje in kliče: vode! zdaj obrne drugi glavico in zastoče: boli mama; zdaj zopet tretji stegne ročice proti očetu: ata, gori! A vodo piti je zdravnik prepovedal, bolečine se ne morejo odvzeti in vstajati bolniki ne smejo iz postelje.

In oče tolažijo, mati pa strežejo.

Tako se je godilo pri Brežnikovih! Zdravko je dobil kozé in bratec in sestrica sta jih našla od njega. Tako so pasli vsi trije ob enem te nadležne in hude kozé. Zdravku se je obračalo že nekoliko na bolje in upati je bilo, da ga popuste. A Cvetku in Ivanki se je godilo najhujše. Cvetku so že pojemale moči mladega življenja in kmalu se je imel zazibati v večno spanje večnega veselja. Ivanka pa je jokala in stokala:

— Oh, mama! umrčkala bom.

— Nič se ne boj, Ivanka! Glej, angeljci že čakajo, da te ponesó tja gori v sveta nebesa, tolažijo mati.

— Kaj ne, da me bodo, mama! Ali pridejo kmalu?

— Kmalu! Le potrpi pa priporočaj se jim!

In Ivanka moli molitvico na čast svojemu angelju varuhu. Kar pa že ne more povedati, to pristavijo mati.

— Ali pojdete vi tudi z menoj, mama?

— Tudi pridem za teboj, Ivanka! Le prosi ljubega Ješčka, da pridem za teboj v nebesa.

— Kar takoj pojdite, mama!

In dekletce umolkne. Zavest se ji umika.

Poleg Zdravkove postelje pa sedé oče. »Vrtec« drže v rokah in z Zdravkom vkup čitata pesenco »Nad zvezdami«. Kar Zdravko ne ume, razložé mu oče.

— — — — —
 Pri zvezdi zvezda vžiga se,
 Gor srce moje dviga se.
 Ko vpiram v zvezdice oči,
 Da rajska okna zrem, se zdi.

Pri teh besedah umolkne bolnik. Večer je trosil temo na zemljo in posamične zvezdice so migljale na nebeškem stropu.

— Ata, odgrnite zagrinjalo pri oknu.

In oče odgrnejo zagrinjalo in sè sinom gledata zvezde.

— Poglejte, ata, kako se je ena utrnila. In še ena!

— Aha! pritrdijo oče.

— Ali niste dejali časih, da ima vsak svojo zvezdo in kadar se utrne, takrat umrje človek?

— O, Zdravko! to le pravijo takó, res pa ni! . . .

A Zdravka premaga zaspanec. Bolečine in govorica so ga utrudile. Najbrže je sanjal o svoji zvezdi. Bila je-li tista njegova, ki se je sinoči utrnila? saj ste se dve utrnili.

Zdravko je spal vso noč, drugi pa niso spali. Pač dva sta zaspala proti jutru: Cvetko namreč in Ivanka. Zaspala sta tako trdno, da ji niso mogli vzbuditi nikdar več.

Preselila sta se. Tako nekako oba kmalu sta sklenila. V velikem sprevodu nebeških duhov in s častno

stražo krilastih angeljev sta otišli njiju dušici tja gori v domovino samih nebeščakov. Kaj ne, dve zvezdi je videl utrniti se zvečer bolni Zdravko? Tretje on ni videl, da bi se bila utrnila.

Zdravko je okreval polagoma. Pač se je še zavlekla njegova bolezen, ker je moral prebiti dva tako huda udarca. Kar pozabiti ju ni mogel bratca in sestrice! Kako bi ju pozabil, ker je ostal zdaj sam! Le oče in mati sta ga mogla utešiti in potolažiti.

Najrajše bi videl, da bi se bila tudi njegova zvezdica že utrnila! Kako dobro se imata zdaj Cvetko in Ivanka v nebesih! Zdravka pa je čakalo še toliko težav!

A Zdravko se teh težav ni ustrašil. Saj je vedel, zakaj dela; da se uči, da bi enkrat kaj znal; da se trudi, da bi enkrat povračeval in podpiral svoje dobre stariše; da si prizadeva, da bi imel na zadnje veliko zaslug za nebesa.

Zdaj je Zdravko že velik. Dobro službo ima. Stariši so onemogli. A dobro se jim godi. Zdravko skrbi za-nje.

P. Bohinjec.

Očetova podoba.

Že pred več leti je v nekem velikem mestu umrl bogat kupec; zapustil je lepo hišo in veliko denarja. Kdo naj bi vse to podedoval? — Znano je bilo, da je imel ta kupec edinega sina, ki je bil pa že mnogo let na tujem.

Kar se kmalu po kupčevi smrti oglasijo trije mladeniči, drug za drugim in vsak trdi, da je bogatega pokojnika sin in zahteva obilno zapuščino.

Vsi trije mladeniči so poklicani pred sodnika. Toda kako naj bi se sodnik prepričal, kateri je res sin? kajti nihče v vsem mestu ni po obrazu poznal sina pokojnega kupca.

Zdaj ukaže sodnik prinesiti veliko podobo, na kateri je bil naslikan ranjki kupec. Veli tudi prinesiti lok in tri pušice. Nato naredi na podobi tam, kjer je v prsih srce, neko znamenje in pravi trem mladeničem:

»Vsak izmed vas naj strelj iz določene daljave s pušico na podobo in kdor jo zadene najbližje narejenega znamenja, ta bo imel hišo in premoženje!«

Tu pomeri prvi v očetovo srce in dobro zadene, drugi pa zadene še bolj v središče. Zdaj pride tretji na vrsto. Vzame lok v roke, da bi vstrelil; a njegovo obličje obledi, začne se tresti in solze se mu ulijejo po licih. »Jaz ne morem na podobo svojega očeta streljati!« pravi ter vrže lok iz roke.

Sodnik pa pravi: »Ta je pravi sin; ta naj ima hišo in premoženje. Pravi sin tudi na podobi ne more prestreliti očetovega srca!«

Uslíšana molitev.

Šanjalo se je detetu,
Da angelja je zrlo,
Ko v spanju nočnega miru
Nebo se je odprlo.

In ko se v jutru prebudi
Takoј spoјi ročice:
»Na vek naj zrem, tako veli,
O angelj, tvoje lice!«

In kadar je proslavljalo
Nebes krilatca dete,
Goreče je ponavljalo
V molitvi želje svete.

Premoli pozno v noč nekoč,
Zaspi naposled trudno,
A v snu se mu razgrne noč,
Odpre očesce budno.

In angelj stopi predenj sam
Veleč: »Z menoj poleti!
Na nebu je prekrasen hram,
Zapusti dom na sveti!«

In dvigne božji poslanik
V naročje dete srečno,
Ponese ga do rajskih dik
V veselje neizrečno.

Sklenilo je ročice bdeč,
V krilatcev nebne broji;
Zbudilo ni se dete več
Na posteljici svoji.

A. Medved.

Drevesu.

Pozdravljeno, drevo cveteče!
 Kako me v srce veseliš,
 Ko vtrinjaš se svitlo rudeče;
 Z lepoto žarno vrt krasiš!

Ginljivi vzdih cvetličje tvoje
 Iz dušnih vabi globočin:
 »O, da tako bi srce moje
 Žarelo blazih se milin!«

Pri cvetu cvet, pri kroni krona,
 Ti nisi tvor človeških strok,
 Ti dar si rajskega Sijona, —
 Si delo vsemogočnih rok!

Ah, kaj pa če strupena slana
 Že jutri cvet ti zamori, —
 Krasota vsa bo pokopana,
 Ki zdaj tako lepo blesti.

A vendar ti boš spet cvetelo,
 Ko vrne se cvetoči maj;
 Če jaz zgubim nedolžnost belo,
 Nikdar ne bo je več nazaj!

Rad. Silvester.

Močni bodite!

V starodavnih časih je bila v slavnem grškem mestu Atenah v mestni hiši videti krasno naslikana velika podoba. Slikarija je bila razdeljena v tri dele. V zgornjem delu so bili naslikani stari Atenski meščanje sivolasi, čestitljivi starčki; njihovi meči so v nožnici, mir jim je razlit po častitljivem obrazu, zdaj počivajo. Nad sliko je bilo zapisano: »Bili smo močni!«

Nižje v srednjem predelku naslikani so bili močni, pogumni za boj pripravljene junaški mladi možje Atenski. Bojna oprava: bliščeče čelade na glavi, ščit na prsih, svitli meč, vihrajoče zastave, — vse je kazalo odločni pogum, ki se ne vstraši ničesar. Na vihrajoči zastavi je bilo zapisano: »Mi smo močni!«

V tretjem najnižjem predelku so bili naslikani dečki Atenski. V rokah drže meče in sulice, pa se ne bojujejo, marveč na hrabre očete gledajo in se čudijo njihovemu junaštvu. Na malih ščitih pa jim je bilo zapisano: »Mi bomo močni!«

Če je bila taka podoba že za paganske otroke podučna, koliko bolj spodbudna mora biti za vas, krščanske

otroke, ako hočete prav razumeti njen pomen. Prva podoba nam pomeni one srečne brate in sestre naše, ki so nekdanj na zemlji živeli in se hrabro vojskovali zoper dušne sovražnike, greh zatrli in čednosti si pridobili v junaškem srcu. Zdaj se veselijo svoje zmage in radostno uživajo rajski mir v večnem zveličanju. Vsak lahko reče z aposteljnom Pavlom: *Dober boj sem bojeval . . .*

Druga podoba nam pa kaže one plemenite katoličane, kateri v naših časih lepo in čednostno živijo, bodisi po samostanih ali med svetom. Sprijen je sicer svet, toda — hvala Bogu! — veliko je tudi še med nami dobrih, plemenitih ljudi, ki se s hrabro močjo ustavljajo hudemu in si z junaškim pogumom prisvojajo čednosti in dobrih del.

Tretja podoba v najnižjem oddelku pa bodite vi, preljubi otroci! Ozirajte se na svetnike v nebesih, kateri se že veselijo svoje zmage; ozirajte se pa tudi na prelepe izgledе blagih ljudi, kateri še zdaj sveto živijo med nami. Vsi ti vam kažejo, kako močan je človek, ako ga milost božja podpira in ako sam hoče napeti vse svoje sile!

V zaupanji na božjo pomoč kličite še vi: »Tudi mi bomo močni; tudi mi se bomo junaško vojskovali zoper greh in hudobijo za čednosti in plemenita dela!« Da, to boodi ves čas poglavitno vaše prizadevanje, **da postane močna in trdna vaša volja!** Utrjujte in ohrabrujte svojo voljo z zatajevanjem in premagovanjem, z zvestim poslušanjem božje besede, z branjem spodbudnih knjig, z opazovanjem lepih izgledov, z gorečo molitvijo in zlasti z vrednim večkratnim prejemanjem svetih zakramentov. Vse, vse pripomočke naše svete vere pridno vporablajte v to svrhu, da postane močna vaša volja. Kajti le močna volja je nepremagljiva v skušnjavah, le močna volja izvršuje dobre sklepe, le močna volja spolnuje dolžnosti v vseh okoliščinah življenja, le močna volja premaga vse težave na tesni poti proti nebeški domovini. Zlato pravi Kristus: Nebeško kraljestvo silo tirpi in le silni — močni — si ga bodo prisvojili.

»Močni bodite!« še enkrat rečem vsem, osobito pa onnim srečnim, kateri prejmete letos prvo sv. obhajilo.

Lepi izgledi prvega sv. obhajila.

13. Tri prijateljice pred prvim sv. obhajilom.

Minula je ura krščanskega poduka za pripravljanje k prvemu svetemu obhajilu. Ana, Olga in Klara, tri bogoljubne prijateljice iz sosednih hiš, gredó od nauka veselo domov. »O kako se jaz veselim dneva našega prvega svetega obhajila,« pravi Klara žarečega lica; »komaj že pričakujem te ure. O ko bi že jutri prišel Zveličar k nam!«

»Da«, odvrne prevdarljiva Ana, »tudi jaz močno hrepenim po prvem svetem obhajilu; pa vendar sem vesela, da še ne pride tako hitro, da imamo še dovolj časa za lepo pripravljanje.«

»Prav praviš«, pristavi Olga, »pripraviti se moramo in močno potruditi, da bomo vredno prejele Zveličarja v prvem sv. obhajilu.«

»Jaz predlagam«, pravi Ana, »da se me tri med seboj navdušujmo za to veliko delo in druga drugo pri-ganjajmo, da ga bomo kar moč lepo opravile. Nasvetovala bi tudi, da se pri tem ravnajmo po gotovem načrtu, po določenem redu. Ménim tako-le: Naše srce naj bo altar in vsaka izmed nas naj ga prav lepo ozaljša in pripravi za prihod Najsvetejšega. Ali ste vidve zadovoljni s tem? ali pa morebiti veste kaj boljšega nasvetovati?«

»Jaz sem popolnem tvojih misli«, vsklikne Klara, »vendar se mi zdi, da to ne bode tako lahka reč. Moramo se natančneje dogovoriti, kako bi se dalo to pre-imenitno opravilo najboljše izvršiti. Veste, česa nam bo najbolj treba? — Prav lepega, **belega prta**, s katerim naj bo pregrnen altar našega srca. In meni je že na misel prišlo, kako ga bomo naredile. Čista in natančna s p o v e d — to bo naš altarni prt, in sicer »dolga« spoved od vsega življenja; saj veste, kako zelo so nam jo pri-poročali gospod katehet.«

»Saj res,« pritegne Olga, »kako ima Klarica dobre misli. In jaz bi še pristavila, da prav kmalu opravimo dolgo spoved, da se bomo prav s čistim srcem pripravljale. Jaz bom že kar nocoj začela vest izpraševati in bom še posebej goreče molila v ta namen, da bi mogla

prav dobro se spovedati in se temeljito poboljšati. Vidve boste tudi tako storili; kaj ne, da boste?»

»Jaz že« — »jaz tudi«, se hitro oglasite obe zapored.

»Toda le-to še nam ne bo zadostovalo«, nadaljuje modra Ana; »altar svojega srca moramo tudi **lepo ozaljšati**, in zato prav veliko dobrih del izvršiti. Zopet vama nekaj predlagam: da nam naša gorečnost ne ugasne polagoma, vnemajmo se k dobrim delom same tako, da si zapisujemo dobra dela, kakor nam v šoli naše učiteljice šolske rede zapisujejo v zapisnik; vsako »slabo« pa naj izbriše dvoje »dobro«. Ste li s tem zadovoljni?«

»Seveda, seveda«, vskliknete deklici kakor iz enega grla; »bomo videle, katera izmed nas bode najkrasniše ozaljšala svoj altar.«

Zopet povzame Ana besedo rekoč: »Pred lepim altarjem se poda tudi dragocena **preproga**; toraj bodemo tudi v svojem srcu razprostrle neprecenljivo preprogo — ponižnost. Vsak dan imamo dovolj prilike v ponižnosti se vaditi, ako mirno sprejmemo kako očitiranje ali zaničevanje, ako smo pohlevne v govorjenji in vedenji, ako smo zadovoljne s priprosto obleko itd.«

»To je pa posebno za-me«, spozna odkritosrčna Klara. »Mene vselej tako jezi, če me kdo draži ali graja, in hudo mi je, če nisem pohvaljena, kadar ménim, da sem zaslužila.«

»Potlej pa **sveče** moramo tudi na altar postaviti in prižgati,« méni Olga. »Sveta vera naj bo zlat svečnik, goreča sveča pa bodi naša prisrčna pobožnost. Saj se sveta pobožnost tudi kakor plamen vzdiguje proti nebu in prihaja iz žive vere; saj so nam razlagali v šoli, da posebno za sv. obhajilo toliko ložje in gorečniše moli, kolikor bolj živo vero kdo ima.«

»Pa **cvetlice** morajo biti tudi na altarju,« pristavi Klara. »Jaz poznam prav veliko taci, ki jih lahko postavimo na altar svojega srca: vrtnico svete ljubezni do Boga in do bližnjega, vijolico pohlevnosti, lilijo nedolžnosti, pasijonko zatajevanja in potrpežljivosti in še mnogo drugih. Saj smemo kar vsako čednost imenovati cvetlico, s katero kitimo svoje srce.«

»Ene lepote na altarju pa še niste imenovali,« opomni Ana; »ménim **podobe**, ki jih moramo tu postaviti. Vedno moramo imeti zdaj pred očmi podobo pre-

svete družinice: Jezusa Kristusa, presvete Matere Marije, sv. Jožefa in svojih posebnih priprošnjikov in priprošnjic,

da nas vnemajo k pridnemu posnemanju. Posebej ne smemo pozabiti svojega angelja varuha, naj nam pomaga lepšati altar za prvo sv. obhajilo. In čem več

bomo storile od vsega tega, kar smo si danes namenile, « še končno pristavi, » v tem večji lepoti se bode lesketal posvečeni altar presrečnega srca na dan prvega sv. obhajila. «

Zdaj so se preblage deklice poskušale med seboj v svetem prizadevanju. Skrbno so porabile vsako priliko, kjer je bilo mogoče se kaj premagati, ali kaj dobrega storiti. Že precej zjutraj so se navduševale s krepkim sklepom: » vse iz ljubezni do Boga! « Kako pobožno so se vedle pri sv. maši in kako zbrano so opravljale vsakdanje molitve! Vse dolžnosti doma in v šoli so vestno in natančno spolnovale; veselje so bile starišem in učiteljicam ter izgled vsem družim otrokom. Čedalje več je bilo dobrih redov v zapisniku; le redkokrat je bilo treba kaj prečrtati in s slabim nadomestiti. In če je katera se prenagnila ter kaj napačnega storila, si je takoj sama pokoro naložila, da se je gotovejše poboljšala.

Posebno iznajdljive so bile te blage prijateljice v zatajevanju in premagovanju. Že precej zjutraj so se v spanju zatajevale, da so nekoliko prej vstajale in več molile; v šoli so ves čas mirno sedele; na ulicah se niso brez potrebe ozirale; pri jedi so si gostokrat pritrgovale ter od sadja in drugih priljubljenih reči večkrat kaj dale bratcem in sestricam ali pa tudi kakemu tujemu revežu; kar so v denarjih v dar dobile ta čas, so vse obrnile v dobrotne namene; posebno pa so iz tega namena potrpežljivo in veselo prenašale vsakdanje težave in zoprnosti ter radovoljno opravljale vse svoje, četudi neprijetne dolžnosti itd.

Zares prekrasno je bilo svetišče, ki so ga ti dobri otroci tako pripravili svojemu Gospodu. Veličastno se jim je lesketal v svitlih lučicah goreče pobožnosti, v krasnih cvetlicah in vencih krščanskih čednosti; ganljivo so odsevale krasne podobe izprošene pomoči nebeških priprošnjikov; čez vse pa se je lesketal beli prt — čisto opran v dobri skesani spovedi. To se vé, da se je ljubi Jezus že med takim pripravljanjem veselo oziral na dobre otroke in da je potlej radostno prišel stanovat v taka svetišča. O gotovo je nebeški Kralj obilno blagoslovil in stoterno poplačal tako skrbno pripravljanje!

strahom in trepetom rečem — kdo vé, če bi tudi ti kdaj dobil tako nenavadno milost, da bi se pravočasno spokoril?! Kaj pa, ko bi ves čas trdovraten ostal in — o groza! — s tem nakopal si večno pogubljenje!

Fr. Rihar.

*** Šola rajske nedolžnosti. ***

Varuj se hudega! Delaj dobro!

Kdor hoče priti v nebesa in poleg tega že na tem svetu srečen biti, mora zapovedi zvesto spolnovati. Zapovedi pa po besedi ali črki nekatere kaj ukazujejo, druge pa prepovedujejo; a po vsebini in razlagi, uči katekizem, je v vsaki zapovedi nekaj prepovedanega, nekaj pa zapovedanega. To se pravi: greh ima, kdor stori kaj prepovedanega, ali opusti kaj zapovedanega; pri vsaki zapovedi je pa še tudi dotičnemu grehu nasprotna čednost zapovedana ali vsaj nasvetovana, vsaki hudobiji se namreč tudi lahko nasprotno dobro delo vstric postavi. Prav natanko torej le oni spolnuje vse zapovedi, kateri še ni s tem zadovoljen, da se varuje greha, marveč se tudi na vso moč trudi, da si grehu nasprotno čednost pridobi. Tako n. pr. ni še dovolj dober tak otrok, kateri starišev nič ne žali, marveč v resnici dober je še le oni, kateri jim tudi ljubeznjivo streže in veselje dela; ni še popolnem spolnil sedme zapovedi oni kristijan, kateri nikomur nič ne škoduje, marveč oni, ki bližnjemu tudi po svoji moči dobrote skazuje itd. Kakor naštevamo grehe po deseterih zapovedih, enako bi lahko naštevali čednosti in dobra dela po tej vrsti.

Toraj vse meri na to, kar sem že v začetku našega šolanja rekel: »Delaj dobro! varuj se hudega!« V teh besedah je popisano vse svetniško življenje; zato sem po vsi pravici naši šoli dal ime: »šola rajske nedolžnosti«. To dvojje opravilo je pa večjidel tako tesno skleneno med seboj, da se ne dá ločiti drugo

od drugega: kdor se greha varuje, je že s tem kolikor-toliko za nasprotno čednost pridobil svoje srce; in kolikor bolj se v katerikoli čednosti vadi, toliko dalje se pomika od nasprotnega greha. Zato sem zdaj, ko že dobro poznate namen in pomen mojega učenja, to našo šolo nekoliko preuredil. Več ne bomo imeli dveh oddelkov; saj menda ste že sami zapazili, da sem kar obe tablici drugo poleg druge obesil nad šolska vrata. Tako se bomo v raznih predmetih še prostejše gibali in vendar upam, da bomo svoj namen dosegli, če boste le pazili in ubogali! — Do zdaj je bilo na vrsti že sedmero reči: 1) greh — največje zlo, 2) laž, 3) tatvinain goljufija, 4) jeza, 5) dobri namen, 6) radodarnost in 7) pokorščina. Danes se pomaknemo zopet za eno številko dalje:

8. Nevoščljivost.

To še ni nevoščljivost, ako želiš tudi ti imeti to, kar ima tvoj bližnji, in ako se trudiš po pravi poti si pridobiti. Nevoščljiv si takrat, ako si žalosten, nevoljen ali celo jezen zato, ker ima tvoj bližnji kaj dobrega ali častnega, ti pa ne. Še celo taki so, ki ne vidijo radi, če ima to ali toliko tudi bližnji, kar in kolikor imajo sami; menda bi jim bilo najljubše, ko bi drugi ne imeli nič dobrega in prijetnega, pa bi si tudi ne mogli nič pridobiti, marveč same stiske in križe jim privoščijo, še milosti božje in nebes jim ne želijo.

Zeló grd je ta greh. Sam ne vem, kje in kako bi začel, da bi ga vam prav naslikal in dovelj pristudil. Skoro da ima toliko nečastnih lastnosti, kolikor že vi poznate slabih besedi. No, naštejte mi nekatere take besede, katere naznanjajo slabo stran, pa boste videli, da je res. Take besede so n. pr. grd, ostuden, umazan, črn; nečasten, neblag, neplemenit; sebičen, samogolten, nepošten, krivičen, nevsmiljen, strašen, grozovit; nehvaležen, neumen, nespameten; strupen, kačji, gadji . . . O, le stojte; imamo že zadosti.

1. Nečastno, neblago, neplemenito je nevoščljivo srce! Sramotilen je sicer za človeka vsak greh, a nevoščljivost še posebno. Prvi nevoščljivec na

zemlji je bil satan, ker ni mogel trpeti, da bi bila Adam in Eva tako srečna, ter ni miroval, dokler ju ni zapeljal. In zdaj ne more prenesti, da bi bil človek kdaj deležen tiste sreče, katero so zgubili zavrženi duhovi; odtod njegovo neprenehljivo zapeljevanje. Kdor je nevoščljiv, posnema hudobnega duha, toraj je satanu podoben. Satanova podoba pa je angeljevi ravno nasprotna, in kakor otroka takrat najbolj pohvalimo, če mu smeno reči, da je angeljčku podoben, enako mu ne moremo hujšega reči, kakor če ga primerjamo satanu. Glej, tak je nevoščljivec.

2. **U m a z a n o, č r n o, g r d o i n o s t u d n o** je nevoščljivo srce! Pravijo, da se pri človeku srce na obrazu zrcali, t. j. da se že takorekoč bere na obrazu, — zlasti v očeh, kakošna je njegova znotranjost. Malokatera pregreha pa se dá tako težko prikrivati, kakor nevoščljivost. Kako temno in megleno ti gleda tak grešnik! Kadar se drugi veselé, je žalosten samo zato, ker drugim niti veselja ne privošči. Če se pa kdaj izjasni njegovo mračno oko, zgodi se tako, da se grdobija njegovega srca še očitniše pokaže: razveseli se takrat, kadar se bližnjemu kaka nesreča ali škoda zgodi! Ta pogled je sicer vesel — zanj, a drugim se zdi tužen, kakor če solnce ob hudi uri izmed sivih in črnih oblakov za trenutek posije in s svojo blede lučjo posveti — to pot ne upanju, marveč stráhu! — Ostudno je tako srce, ker se v njem zaredi kmalu še veliko drugih hudobij in strasti, čednosti pa nimajo tal, da bi se mogle razviti in cvesti. In ta žalostna slika — slika nesrečnega Kajna — se v kratkem pokaže tudi na obrazu. Bog sam nam jo pokaže rekoč: »Zakaj si tako jezen, da ti je upadel obraz!?»

3. **S e b i č n o, s a m o g o l t n o, k r i v i č n o, n e v s m i l j e n o, s t r a š n o, g r o z o v i t o** je nevoščljivo srce! Že katekizem nam pove, da je nevoščljivost ljubezni naravnost nasproti. Nevoščljivec bi najraje videl, da bi sam bil in imel vse, drugi pa nihče nič: nikdo ne sme imeti večje in častniše službe, nihče ne sme biti bogatejši, nihče slavniši, nihče učenejši, nihče boljši Ker pa to ne more biti, skuša druge poniževati, da bi sebe povikšal, sodi krivično njihve za-

sluge in dela; začne jih roparsko napadati najprej z jezikom in peresom, potlej celo z morilnim orožjem, čeravno sam ne vé, zakaj. Kajn je umoril — svojega brata, ko mu vendar ta dobra dušica ni čisto nič prizadejal!

4. **Strupeno, gadje, kačje** je nevoščljivo srce! Prvikrat se je ta greh pokazal v kačji podob. In nekaj gadjega ima še zmiraj na sebi; kdo ima tako oster in nabrušen jezik, kdo tako okó, kdo se zna tako zvi-jati, plaziti, skrivati in iz skrivališč napadati in s smrtnim strupom zavdajati, kakor nevoščljivec? Da, nevoščljivost je večkrat tako zvita, da se sama pred seboj skrije. Koliko ljudi je nevoščljivih, kateri sami ne vedó, da so! Ko bi skrbnejše preiskovali vzrok, zakaj so bili že tolikrat nevoljni, žalostni in jezni — nezadovoljni, bi med sto skoro gotovo devetdesetkrat našli, da je temu kolikor toliko kriva zavist, — pomanjkanje tiste ljubezni, ki se veseli z veselimi in joka z jokajočimi!

5. **Neumen in nehvaležen** človek je vsak nevoščljivec. Pri drugih grehah, pravijo, ima grešnik vsaj kak vžitek ali dobiček ali kako veselje; nevoščljivec pa že takrat trpi in žaluje, ko greh dela. Pa tudi nikakoršnega dobička nima; zavist mu ne bode dala tega, za kar druge zavida, marveč še svoje bode polagoma zgubil, ker si z nehvaležnostjo spodkopuje blagoslov božji. Noče se veseliti božjih darov, zato ker je tudi bližnji toliko dobil kakor on, ali pa še več. Kako lahko bi mu nebeški Oče še to vzel, kar ima; kakor modra mati vzame kos kruha otroku, ako se kremži, ker je dobil za spoznanje manjši kosec nego bratci in sestrice.

Nevoščljivec in skopuh.

Na dvoru sicilijskega kneza sta bila dva vojaka, katerih eden je bil nevoščljivec, eden skopuh. Oba sta bila znana na dvoru zastran svojih slabih lastnosti. — Nekoč je hotel knez svoj dvor kratkočasiti. V ta namen pokliče vojaka, ju hvali zarad vojskine hrabrosti in slednjič izreče slovesno pred vsemi dvorjani, da ju hoče danes po vrednosti poplačati in sicer s tem-le pogojem: vojaka naj si izvolita kar hočeta; toda ta, kateri bo prosil prvi, dobi le enkrat izprošeni dar, drugi pa prejme

dvakratno isti dar. Zdaj se prične huda, a tiha vojska med prosilcema: nobeden se noče oglasiti. Skopuh si misli: »Ako jaz prvi prosim, sem gotovo v škodi; kajti oni dobi še enkrat toliko, kakor jaz.« — Nevoščljivec pa pravi sam pri sebi: »Tega bi ne mogel prestati, da bi bil ta skopuh boljše obdarovan nego jaz. Ljubše mi je, da nič ne dobim, kakor da bi sam pripomogel, da le-ta dobi dvojen dar.« — Ko se le dolgo časa noče nobeden oglasiti, zapove knez, naj nevoščljivec prvi izreče svojo željo. To pa je bilo težko, silno težko! »Kaj naj prosim, si misli, »da tega skopuha več ne doleti, nego mene? Prosim za konja, dobi on dva; če si izvolim hišo, ima on dve! Ne, kaj tacega bi ne mogel strpeti; rajše poprosim kaj huđega, da njega zadene dvojno hudo!« Toraj zakliče: »Jaz želim, da se meni iztakne eno oko, mojemu tovarišu pa obe očesi!« To se vé, da se je vsa družba glasno zakrohotala; nevoščljivec je sicer po milosti ohranil oko, a njegova grda nevoščljivost se je pokazala v vsi celoti.

Nevoščljivost — naslikana.

Že stari paganski narodi so imeli navado, da so dobre in slabe lastnosti človeške vidno v podobah kazali, da so tako zlasti mladino odvrčali od huđega in privajali dobremu. — Tudi nevoščljivost je dobila že zgodaj svoj »portrè«. Morebiti ste ga že videli; žal, da ga vam ne morem pokazati, marveč le z besedo opisati. Nevoščljivost se slika kot stara žena, katera drži kače in baklje v rokah; na prstih ima dolge ostre nohtove; vsa blede je, mršava in shujšana, ter razjeda svoje lastno srce: *ženi* se primerja zato, ker je lastnost slabotnega in nemožatega srca; *stari* ženici se prilikuje radi tega, ker je zavist tako stara, kakor svet; *kače in baklje ima v rokah* ker tako pika, kakor gad in podpihuje ogenj razdora in sovraštva; *dolgi in ostri nohtovi* se ji zato tako podajo, ker sebe in druge neusmiljeno razpraskuje in razmesarja; *blede je v obrazu in shujšana po vsem životu*, ker z ne-prestano žalostjo in skrbjo sámo sebe razjeda; *pojeda pa svoje lastno srce*, ker si nevoščljivec sam krajša življenje in koplje prezgodnji grob.

ANGELJČKU.

I.

(Zjutraj.)

Bodi pozdravljen,
Angeljček moj!
Ker si me čuval
Zvesto nocoj.

Hudega branil
Vso si me noč,
Bodi še danes
Meni v pomoč.

V tvojem zavetju
Sladko sem spal,
Zdrav se prebudil,
Radostno vstal.

Varuj me zlobe,
Varuj nesreč,
Da bodem Bogu
Ljubemu všoč.

Jezus, Marija,
Angeljček moj!
Prosim, bodite
Vedno z menoj!

II.

(Zvečer.)

Ti čuval si me celi dan,
Moj angeljček preljubi!
Me varoval bridkost in ran,
Ubraniš me pogubi;
O naj ti prej, ko zamižim,
Zahvalo srčno izročim,
Moj angeljček preljubi!

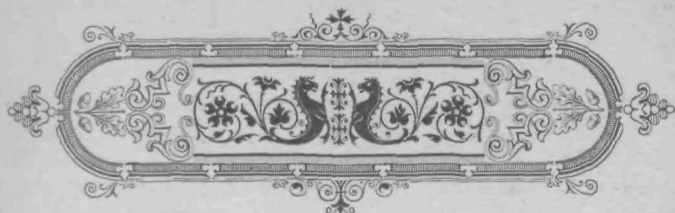
Ce spet sem kaj razžalil te
Moj angeljček pozabi!
Odpusti mi, le spomni se,
Da sem otrok še slabi.
Kesam iz vsega se srca;
O prosi zame ti Boga,
Moj angeljček preljubi!

Ti vedno si pri meni bil,
Nevidno z mano hodil;
Ko delal sem in se učil,
Povsod si ti me vodil;
O bodi z mano še nocoj,
Priateljček pristrčni moj,
Moj angeljček preljubi!

Z Marijo, Ješčkom, Jožefom
Pri posteljci mi buđi,
Da mirno sladko spaval bcm,
Počival spet po trudi;
Slavi Boga naj vsak moj dñh,
Ti brani me napadov zlih,
O angeljček preljubi!

Rad. Silvester.

Križi in težave otročjih let.

V. Kaj tabak naredi?

Tako-le se vtepa, ako se hočejo otroci v vse vtikati in vse poskušati, kar jim ni prav nič mar. Le poslušajte.

Bil je jako priden deček, kateremu so po vsi vasi rekli »šolski« Poldek, včasih pa kar samo »šolski«, ker je bil učiteljev sin. Mali Poldek je bil res vrl dečko, le nekoliko preradoveden je bil in preživ. Vsi so ga radi imeli, posebno pa ga je ljubil njegov strijček, čigar hiša je bila blizo hiše Poldkovih starišev. Velikokrat je deček obiskal dobrosrčnega strijca in večjidel ne zastonj. Navadno je dobil kaj v dar, — če ne kaj dobrega za v usta, pa kaj svitlega za v hranilniček.

Poldkov strijc ni z lepa katere prošnje odrekel ljubljenu otroku. Le v eni reči se nista mogla zediniti; tu je bila pa dolgo časa vsaka prošnja malega strijčnika zastonj.

Strije je namreč jako rad pušil tabak in imel je lepo pipo, zaradi katere je bil jako ponosen. Z neko detinsko zavistjo je mali Poldek gledal, kako lepo so se dimovi valčki iz strijčevih ust vzdigovali kvišku in še plavali v zraku, predno so zginili. Večkrat je prosil: »Strijc, dajte, bom še jaz malo kadil!« S tako prošnjo je vselej vjezil dobrega strijca. Navadno mu je rekel: »Otrok! drži jezik za zobmi; to ni zate!«

Kadar je hotel mali paglavec dobrega moža dražiti, ponavljal je večkrat: »Strijc, dajte, bom še jaz malo kadil!« To otročjo nagajivost pa mu je slednjič strijc dobro izplačal.

Nekega dne je sedel za mizo, šival pa kadil. Kar pride šolski Poldek in mu začne po svoji poredni navadi nagajati, rekoč: »Strijc, dajte, bom še jaz malo kadil!« Vednega nadlegovanja se že strijcu zadosti zdi, še preveč. Danes mu ne pokaže veselega obraza, marveč resnobno se drži, vstane izza mize in poda lepo pipo Poldku, rekoč: »Jaz moram nekoliko vèn; ná, med tem časom pa imej ti mojo pipo in skrbi, da ne ugasne. Le hrabro puši!«

Kaj tacega Poldku ni treba dvakrat velevati; kajti že dolgo gojene želje se mu danes spolnijo. Kakor je že neštevilnokrat videl strijca, tako začne tudi on spuščati tabačne meglice v zrak. Ponosno hodi po sobi gori in doli, kakor bi bil že velik mož; krepkejše in krepkejše vleče iz pipe v usta in iz ust puha dolge in okrogljaste dime, nad katerimi ima neznansko veselje. Pa

ni še naš veliki mož dolgo časa po sobi korakal, kar se mu začne nekako čudno delati po ustih, po grlu, tudi v glavi; vedno mora pljuvati in žeja ga neizrečno. A žejo si pogasi s hladno vodo in junaško dalje

žiti. Slednjič pride strijc. Že nasproti mu priteče Poldek, z urno silo mu izroči pipo in beži skozi vrata.

Ko pride pred vežo, se mu zdi, da se ulice zibljejo, hiše plešejo, in noge ga nočejo več varno nositi. Zdaj se zaleti ob zid, ali ob kako grajo, zdaj se spodtakne ob kamen in omahne v blato. Po čelu ga zaliva mrzel pot; oh, v glavi pa kljuje in žge in peče, lakor bi imel kovačnico v njej; grozovite slabosti ga obhajajo in začenja se mu vzdigovati . . .

puha. Pa čedalje bolj se mu vrtiči v glavi, slabosti ga obhajajo . . . Najrajše bi zdaj videl, da bi že skoro mogel to nesrečno pipo oddati; a poji se, da bi ne ugasnila in ne upa si je odlo-

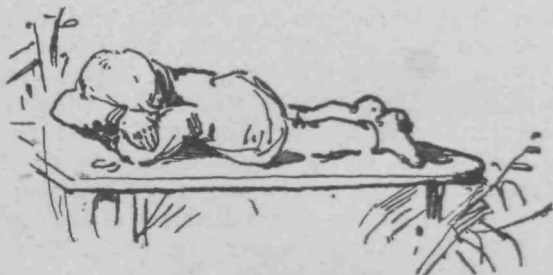
Ubogi Poldek se ne more več po koncu držati. Po vseh štirih se slednjič trudoma priplazi do šolskega poslopja. Skrije se v neko prazno sobo. Toda čedalje hujše mu prihaja; zdi se mu, da se ima glava razleteti na tisoč koscev. Obupno zdihuje in stoka, kakor bi mu bilo zdaj, zdaj umreti. Mati zaslišijo to milo in pretresljivo zdihovanje ter pridejo pogledat, kaj neki je. Poldek mora odpreti. Mati se zeló vstrašijo njegovega bledega obraza, čudnega pogleda in v hudih skrbih vprašajo: »Za božjo voljo, kaj pa ti je, Poldek?« Poldku se noče jezik razvezati. Slednjič z veliko težo spravi na dan: »Kadil sem.« Zdaj pa je materi zmanjkalo sočutja in pomilovanja. Že tolikrat je bil kregan, če je strijcu rekel: »Strijček, dajte, bom še jaz malo kadil!« Mati zgrabijo malega grešnika za roko in mu pokažejo vežina vrata, rekoč: »Poberi se mi iz hiše!«

Oh, zdaj pa še to! Ali ni zadosti, da ga ta uboga glava tako grozovito boli, da ga notri tako zeló slabi, da se mu kar tēma dela pred očmi? Ná, strašnim telesnim bolečinam se pridruži pa še dušna bolečina, srčno gorjé: »Mati so name hudi! Mati so me iz hiše zapodili!« Oh, oh!!

Poldek pride opotekaje se čez vežini prag in léze na klopico, ki je bila pred hišo. Nepopisljivo hudo mu je. Že misli, da bo treba umreti. Bridko kesanje mu pretresa mlado grešno srce, da kar drgetá. Oh, kaj bode rekel ljubi Bog, če pride tak na oni svet!? O nesrečni tabak!! — Ko v takih smrtnih bridkostih tuguje in vzdihuje, slučajno zagleda od daleč strijca, ki se mu tam pred vežjo sladko v pest smeje. O, to je pa malemu Poldku preveč bolečin in žalosti . . . zdaj omedli!

Ko se spet prebudi, vidi, da ni več na klopici, marveč v mehki posteljici. Ravno je poldne zvonilo, ko se spet zavé. In glej, zdaj se čuti popolnem zdravega. O, hvala Bogu, da ni umrl! Vendar duša pa mu še noče reči, da je zdrava; vest ga peče. Spravi se na noge, poišče ljubo mamico, poklekne in prosi odpuščanja s tolikim kesanjem, da solza solzo pobija. Mati mu odpustijo in mu po vrhu storijo še prvo telesno dobro delo krščanskega usmiljenja, — ki slove: »Lačne nasitovati«. Lačen je pa bil zeló Poldek, da že dolgo ne tako.

Kako pa je vse to prišlo? Poldek je bil na klopi obležal nezavesten. Mati so to z okna zapazili in ga prenesli v posteljo. Tu je bil ves čas pri njem dober doktor, ki se piše »spanje«. Poldek je spal do drugega poldne! Drugo že vemo.

Po tej grozoviti dogodbi si Poldek dolgo ni več upal stopiti čez prag strijčeve hiše. Kolikorkrat pa ga je strijc videl, mu je vselej ponagajal ponujaje pipo: »Ná, daj malo kaditi!« Toda Poldek bi za noben denar ne bil več kadil in nikdar več ni prosil: »Strijc, daťe, bom še jaz malo kadil!« Zdaj je le njega jezilo, če mu je kdo ponujal.

Tabak je oster strup, posebno za mlade in slabotne ljudi; saj še odraslim in močnim ne koristi. Tudi strije je moral v najlepši dobi svojega življenja umreti. Zdravnik je rekel, da je bil tega kriv — »preobilni tabak«. Strupene rastline imajo sicer svoje koristi, ker škodljive soke iz tal vlečejo, ker se rabijo za napravo raznih zdravil itd., a za navadni užitek so škodljive. Pustite toraj pri miru tabak, ker vam bi bil trikrat škodljiv: prvič za pljuča in želodec, drugič za blagajno, ker tabak stane denarjev, in tretjič tudi za srce, ker škodljive reči vživati je greh; grd greh je pa tudi napuh, kajti mladi ljudje kadijo iz prevzetnosti, ker hočejo v tem odrasle posnemati.

Advent in zlate maše.

(Obraz iz kmečkega življenja.)

»Čas pa res naglo beži,« — pravijo oče Stirmaš, sedèč pri belo omiti mizi, in iztrkajo pepel iz male pipice, ki so jo podedovali še po svojem starem očetu, — »kaj je še tega, ko je bil sv. Jakob, danes so pa že oznanili adventno zlato mašo. Včasih, ko sem bil še mlad, nisem verjel, da čas hití, če so mi ded še tako pravili: »Uči se fant, čas ti bo kmalu potekel — velik bodeš, se postaral in siv postal, kakor jaz, potem ti bo pa žal, da nisi bil priden!« Ob takih prilikah sem si mislil: »E kaj, času se ne mudi ravno preveč, večkrat res prav po polževo leze, posebno kadar moram pri g. kaplanu sedeti, kakor bi bil pilepljen (takrat še ni bilo šole); ali pa pred kakim praznikom, ali pred sv. Miklavžem. Še ure ni hotelo biti konec, kaj še le dneva. Pa vendar, če se zdaj nazaj ozrem v pretekla leta, zdi se mi kakor senca, tako hitro so mi prešla — nakrat bom na kraju groba.« —

»Veš kaj, midva se le pripraviva za potovanje po zadnji cesti, za naju ne bodo velikokrat več oznanjevali postov,« pravi smehljaje se stari sosed, ki je prišel v vás, »bova pa drugim prostor naredila. Kaj pa k zornicam boš kaj šel? Nekoliko zgodaj so — ne?«

»Ne vem, kako bo šlo, tēma je tēma zjutraj, mene že moči in oči zapuščajo, pa po vrhu še naduha tlači; najbrž, da bom doma varoval, bo vsaj mogla družina vsa iti — kaj ne Janez?« pravijo mlademu gospodarju. — »Se ve da, oče,« pravi ta, »če boste tako dobri varstvo prevzeti, saj bodo radi šli, zlate maše noben rad ne pusti.«

»Oh, oče, jaz tudi pojdem,« oglasi se Jožek za pečjo, »jaz še nikoli nisem videl zlate maše.« »Jaz tudi, jaz tudi,« prosi Nežica, »kaj ne, da nas boste vzeli s seboj?« »Vidva bosta pa že šla, vidva,« smeja se dekla, ki je pri peči krompir lupila za večerjo — »ko bi postelja z vama šla — še ob sedmih bi bilo komaj, da bi vaju kdo s kolom privzdignil, predno se skobacata izpod odeje — nikar bosta ob štirih vstala.«

»O, jaz bom že vstal,« postavi se Jožek, »saj sem tudi vlani takrat, ko je Miklavž prinesel, še prej ko ob štirih, še zdaj dobro vem. Kaj ne mati, da pojdeva?« »No, naj bo no, če bosta prav pobožno molila, pa pojedeta s teto no, pa le dobro se oblecita!« »Bova, bova,« ploskata oba od veselja in poskakujeta po peči, da je teta prišla v hišo gledat, kdo peč podira, da se tako prah v lonce vsiplje. »Oče, mi boste posodili povhovko?« prosi Jožek deda, »meni bodo pa mati dali veliko zimsko ruto, da me ne bo zeblo, — kaj ne?«

Prošnja je uslišana. Oj, to je bilo veselje! — Vso noč sta sanjala o zlati maši; mašnik je bil čisto pozlačen, angeljci so peli in vse je bilo lepo, lepo. Komaj je zjutraj slišati prvi hripavi »kikiriki« starega petelina, sta že oba na nogah, ter se hitita napravljati. — Pa je že križ! Jožek je zgubil po noči eno nogovico, gotovo se je med obleko kam zamešala, čez dolgo jo še le najde. Nežica pa je v naglici krilo na robe oblekla in treba se je bilo še enkrat sleči in obleči. Slednjič sta gotova.

»No, boste že skoraj vsi skupaj?« zasliši se debel glas velikega hlapca, ki je že čakal v veži z veliko bakljo. Napotijo se. Jožek in Nežica stopata poleg tete in se je držita za krilo, da bi se vsaj nobeden ne zgubil v snegu. Sprva sta bila jako čvrsta, a mraz ju je kmalu prevzel, da so jima zobje klepetali. In vendar, ako je časi teta vprašala: »Vaju že kaj zebe?« bil je vedno odgovor: »O ne. Saj bomo kmalu pri cerkvi, kaj ne? O, potem bova videla zlato mašo.«

»Kakšna pa je zlata maša?« vpraša Jožek. »To bodeš že videl, le potrpi nekoliko.« Dalje gre pot brez posebnosti, le Jožku je parkrat podrsnilo in nehoté je poljubil mrzla tla, a se kmalu zopet pobral, tako, da se je družina čudila, češ, kakšen junak je danes ta korenjaški Jožek, kar nič ne mara, če se tudi malo po tleh kotaljá.

Slednjič pridejo v cerkev. Jožek je odprl oči na vso moč, ko je videl toliko lučic nažganih, vse sveto, kar blestelo se mu je. »Kako se bo še le zlata maša svetila,« si je mislil, »če je že zdaj tako svetlo!« — Tudi Nežica ni bila manj radovedna; vedno se je sukala na

vse strani, da bi vse videla. Jožek se ne more več zdržati in pocuka teto za krilo: »Teta! kje pa bo zlata maša?« — »Lej ga, pri velikem altarju, saj vidiš, da tam največ lučic gori!«

Zdaj pozvoni in mašnik stopijo s strežniki k altarju. Jožek se vspne na prste, da bi bolje videl — pa, skoraj se mu usta naberejo na jok, on nikjer ne vidi »zlate maše«, navadni mašnik »gospod Franc« so pri altarju; tudi noben angeljc se ne prikaže, le dva strežaja sta tam: Vrbančkov Jurček, ki mu je nedavno tičnico nalašč pokvaril in pa Puščavčev Jaka, s katerim sta si bila še nekaj prijatelja. Vendar se tolaži in misli, morda pride pozneje »zlata maša« na vrsto. — Med tem posluša lepi glas orgelj in krasno petje. »Vi oblaki ga rosite« zapojó pevcí, Jožek pa si misli, morda tudi ti komaj čakajo zlate maše, zato tako pojó. A zlate maše ni hotelo biti.

Sveto opravilo mine, in teta se odpravi domov. Vso pot koraka Jožek tiho in pobito, ker ni videl »zlate maše«. »No, Jožek, je bilo lepo?« vprašajo ga ded. »Kaj si videl lepega?« »O tako veliko luči je bilo, muzika je bila in peli so »Vi oblaki ga rosite,« pa gospoda Franca sem videl pri altarju, »zlate maše« pa ni bilo nikjer,« pravi žalostno.

»Saj si bil pri zlati maši, to je bila tista, ki so jo gospod Franc brali,« smehljajo se ded. »O ne, o ne, gospod Franc se niso kar nič svetili, zlatá nisem nikjer nič videl.« »Neumno dete! podučijo ga ded, ne misli, da zato pravimo »zlata maša«, ko da bi bili mašnik pozlačeni, ampak zato, ker se pri adventnih mašah veliko več milosti zadobi, kakor v drugem času, saj so te mati učili, da je v tem času Jezušček prišel na svet, in veliko milosti nam prinesel, ki jih primerjamo zlatu, katero se preceniti ne dá. Drugikrat bodi tedaj bolj pameten in moli, da tudi ti zadobiš zlatá milosti božjih. Potem boš prav pri »zlati maši«.

R. R.

„Gospod z brado“

Pri nas poznajo otroci »gospoda« samo enega. In to ni nič posebnega! Zakaj naša vās je majhna in daleč od mesta. V vāsī pa so samo kmečki ljudje. Le Brnečev študent je napravljen takó-le bolj po gosposki, a »gospod« pa vender ni še v očeh naših ljudi. »Gospod« je samo tisti, ki ima »žegne«.

Zato se mi ne čudite, če pravim, da naši otroci poznajo samo enega gospoda. In to so gospod župnik, ki pridejo časih v našo cerkvico maševat ali pa prinesó kakemu bolniku sv. popotnico. In če poprašate našega Nacka, ki ga imajo bolj za modrega, kdo je »gospod«? odgovori vam tako-le: »Gospod« so tisti, ki v cerkvi na glas govoré in Boga iz nebes pokličejo na altar.

Zato si pač lahko mislite, kak vrišč nastane med našimi otroci takrat, kadar pride v vās »gospod z brado«.

Kdo je še kaj takega čul? »Gospodje« nimajo »brade«, to vé vender vsak povedati pri nas. In zdaj pa »gospod z brado«? Kak je neki ta?

Le pogledjte ga na podobi! Takšen-le je in nič drugačen. Dolgo, rujavo suktnjo ima do gležnjev, na ostrizeni glavi pa malo kapico, kakor Torkarjev dedek. Tudi dežnik ima pod pazduho, da ga dež ne opere. A to še ni Bog vé kaj! Le ta dolga črna brada, ta ne more otrokom v glavo. Gospod pa brada! Kako to?

In vender gospod z brado ni kar nič strašan. Tako prijaznega obraza je, kakor le kaj! Kar drži se na smeh in otroci bi ga kmalu obstopili, da se jim ni zdel vender-le nekako čuden. Rekarjev Tonček je še nekako

najbolj pogumen in dejal je celo bolj po tihem, da se tega gospoda nič ne boji. To pa menda zato, ker imajo Rekarjev oče tudi tako brado, le tako dolga ni. Tonček je bil toraj vajen celo gladiti in božati brado, kakor je poskušal na očetovi, kadar so bili dobre volje. Vender približati si ni upal nobeden neznanemu gospodu. Le skrivaj so gledali za njim izza vežnih vrat.

A kmalu je bilo drugače. Gospoda z brado sprejmejo tako prijazno v vsaki hiši. In gospodinje prinašajo iz kašče pšenice, masla in drugo tako robo, kar vse spravi v svoj koš tisti mož, ki hodi z neznanim gospodom.

In zdaj postanejo otroški obrazi na krat vsi drugi. Kar vsipajo se okrog prijaznega gospoda, kakor čebele okrog panja. Kaj neki to pomeni?

Le pogledjte na podobo! Gospod z brado deli tudi podobice, kakor gospod župnik, kadar béro pobirajo. In to je otročje veselje!

Izpod pazduhe potegne gospod velik zavitek samih podobic. Iz druge malhe potegne nekaj v papir zavitega. To so pa prelepe svitle svetinjice. In marsikateri gospodinji obesi na roko celó koksasti molek. Le pogledjte, kako vesela sta ona-le dva, ki si kažeta podobici drug drugemu. Mali Francek vozi še kočijico in se drži sestrinega krila. Vender podose zahvali za prelepo podobico in gospodu spoštljivo roko poljubi; čeravno še majhna, vendar vé, kaj se spodobi.

bice ima tudi on rad. Lojzek sedi sestri v naročji in stega svojo ročico proti gospodu. Anica, oh ta pa se gospoda z brado kar nič ne boji. Lepo

spet Marijico na drugi podobi! Tako lepo podobico ji moli gospod. Njen bratec pa žalostno stega ročico proti podobici, rekoč: »Še meni, še meni!« In mož s košem mu zastonj nagaja, da ga spravi v koš. Kaj bi mu verjel, saj se mu pospod tako prijazno smeji in ga pogovarja, rekoč: »Nič se ne boj, malček! Jaz te bom varoval, da te mož ne vzame.«

A gospod z brado tudi poprašuje otroke, če kaj znajo moliti? Le pogledjte na tretji podobi, kako se Lenčica prekrizuje in začne moliti. Gospod z brado sedi na lepo izrezljanem stolu in dolg molek mu visi tam ob strani. Mlada mačica opazi takoj, kaj je za njo? Kolikorkrat se le premakne gospod kom. Kdor še le prvokrat vidi gospoda z brado, ta se ga res nekako boji. In kaj bi se ga ne?

z brado, tolikokrat se zaziblje molek pod stolom. In mačica si ne more kaj, da se ne bi tudi ona poigrala z zibajočim rožljajočim mol-

Ali zdaj je že precěj drugače. Otroci si prijaznega gospoda dobro zapomnijo in še med letom časih poprašujejo svoje matere: »Kdaj pridejo spet tisti gospod, ki imajo brado?«

Toda ne bom več nagajal vaši radovednosti, otroci! Povedati vam hočem na zadnje vender-le, kdo je ta gospod z brado?

To je kapucin. Ali veste zdaj kaj več?

Kdo so pa kapucini? To so vam dobri »gospodje«. Gospodje so, pravim, ker so prejeli zakrament sv. mašnikovega posvečevanja, kakor naš gospod župnik. Toda kapucini nimajo nič denarja. Kar potrebujejo, to izprosijo pri dobrih ljudeh. A zanje to ni sramota, če prosijo po hišah. Dosti je takih kapucinov, ki imajo imovite in celo bogate stariše in brate in sestre. Toda ti gospodje so obljubili Bogu reveži biti in reveži ostati, da tako Jezusa posnemajo, ki je bil tudi ves čas reven. In če kapucini pri dobrih ljudeh več dobé, kakor potrebujejo, razdelé tisto, kar jim ostane, spet revnim ljudem. Ali niso to dobri gospodje?

In še več dobrega storé ljudem. Molijo za-nje, oznanjujejo jim božjo besedo, delé jim sv. zakramente in še dosti takega. Posebno pa sami ostro in sveto živijo.

Zato, otroci! moramo kapucine spoštovati in ljubiti.

Kadar toraj srečaš »gospoda z brado«, ne boj se ga! Lepo snemi klobuk raz glavo in pozdravi ga, kakor to storiš, kadar srečaš gospoda župnika, rekoč: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

P. Bohinjec.

Spomladi.

Oj ti ljuba pomlad! Kako sem te vesel! Le pogledjte, kako je zdaj vse drugače!

Kako me je zeblo, ko sem kobacal zjutraj iz gorke postelje! Kako sem se držal zmrzveno, korakajoč zjutraj v šolo! Kako sem cepetal z nogama, prišedši iz šole! In ta nagajivi nos! Kar stanovitno je nosil »ščinkovca« na sebi! — To je bilo po zimi!

A zdaj, zdaj, kako je vse drugače!

Tako prijeten spomladanski veter mi veje v obrazek, kakor bi me hotel objeti iz same ljubezni. In ta zelena trava, po kateri spet lahko stopam po mehkem, kako je lepa!

Kar zavalil bi se najraje po nji, ko bi mi ne bili oče povedali, da je škodljivo spomladi polegati po travi. Gorko pasico (ovratno ruto) sem že položil v skrinjo poleg zimske suknjice. Kučmo so mi oče spravili pod streho in še čevljičke bi najraje zagnal pod peč, da bi jih nikdar več ne videl.

In sestra moja! Oh, ta nam je vsa drugačna deklica kakor po zimi za pečjo! Najraje bi letala vedno po vrtu in vozarah! Le pogledjte jo, kako se drži na smeh! Kako je nič ne zebe, ko ima na nogah samo letne šolničke. Rutico ima samo zato prevezano okoli vrata in pasú, da je bolj »ci-cis«. Saj so mati tako rekli! In še ta mačica — potepenka! Celo zimo bi bila ležala in godrnjala najraje za pečjo, ako bi je ne bili oče časih pognali pod streho. Zdaj pa ji je za peč toliko, kolikor za lanski sneg. Kar suče in liže se okrog sestrice, kakor da bi morala povsod biti, koder je sestra Katrica.

In kaj vsega se ne veseli Katrica takó-le spomladi! Saj veste, da tamkaj, koder trava rase, ne more biti tudi brez rožic. Rumene trobentice, bele marjetice, višnjeve potončice, tudi skrite vijolice in prijazni zvončki se dobé na našem vrtu. Zdaj pa kdo reci, da ni prijetno spomladi? In kaj še? Da je drevje polno belega cvetja, tega mi še praviti ni treba. Kaj pa še le metuljčki? Ti, ti! Le pogledjte Katrico, kar zamaknena je v te mične živalice!

In ne samo škodljivi belini se sučejo v zraku. Teh jaz nisem toliko vesel, ker vem, da taki naredé drevju mnogo škode. Saj so tako gosp. učnik povedali v šoli. Ali ti lastavičarji, ti pa so meni kaj po vseči. Le pogledjte, kako tudi naša Katrica verno gleda za lastavičarjem, ki je tako lep! Pozabila je pri tem celó rožic, ki jih je bila na-

braša v naročje. In ko bi mogla vedeti, da mačica poleg nje dokaj poželjivo gleda za metuljcem, ki sedi na bližnji cvetici in srče iz nje sladki mёд, takoj bi jo pognala domov. Ali Katrica ne misli tako hudo. Pač pa bi rada vjela lepega metuljca — lastavičarja z rokama. Seveda se ji ne bo obneslo. Jaz pa ji hočem pokazati, kako se lové metulji.

Kajpada mene ne vidite na podobi. Mojo sestrico pač, ker je še tako priprosta, da hoče loviti metuje z

rokama, kakor mene vidi doma, ko lovim z rokama muhe po mizi. Pa me tudi ne boste videli naslikanega, zakaj jaz lovim metulje z mrežo. In samo mreža moja je že večja, kakor Katrica. In zato je »Angeljček« ne more naslikati, ker je prevelika. Kako bi še le mogel mene naslikati, ki sem že tako velik?

P. Bohinjec.

Ne bodi izbirčen.

(Resnična povest.)

Poslušajte, otroci vi,
Ki si izbirate jedi:
Kar Lukcu se je pripetilo,
Naj bođe resno vam svarilo.

Saj ni hudoben Lukec ta,
A jedno hibo pa ima,
Zaman svarijo njega mati:
»Jedi, moj Lukec, ne izbiráti!

Zapomni to si, sinko moj,
Prepirati se s hrano bój;
To mene so kedaj učili,
A stari so le modri bili.«

Tak mati podučili so
Že večkrat sinka preskrbno;
Poholjšanje, se ve, obeta,
A spolnil modrega ni sveta.

O čujte, vže zvoní poldan
Pri župni cerkvi zvon glasan;
Poldansko, vsakdo ve, zvonilo
Znamenje daje za kosilo.

Na mizi skleda vže stoji,
Živahne dece trop hiti,
Da radovedno si ogleda,
Kaj neki obsega širna skleda.

»Joj kaša! kaša!« zakriči
Ivanček in se nasmeji;
»Joj Metka! Lukec! kaša, kaša,
To zdrava je otročja paša.«

A Lukcu se obraz stemni,
V zapečku jezen govori:
»Ne bom jaz jedel ne te kaše,
Naj zobljejo jo kure naše.«

To deček govori drzno
In zraven cepeta z nogo;
Zdaj ta, zdaj oni mu ponuja,
A Lukec se še vedno kuja.

»Jej kašo, Lukec, jej!« rekó
Še v zadnjič mati mu mehko,
Se ve, da se jim sinko smili,
Ker mili so, ko vsaka mati, bili.

A oče moder mož in strog,
Skrban roditelj, da-si vbog,
Skrivaj zdaj materi velijo,
Naj Lukca lačnega pustijo.

Besede več ne dé nikdo,
Se žlice slišijo samo,
Še mala Iva nič ne reče,
Ter piha, da se ne opeče.

Tišina je storila ta, Sramote zarudelih lic
 Da mine Lukca trma vsa; Se vstopil materi je vštric,
 »Ker nisem maral za besedo, Jel spod komolca je jecljati:
 Si misli, spraznijo mi skledo.« »Kaj ste že prej mi djali, mati?«

Potuhneno lès od peči A mati vedno še molče,
 Obračal k mizi je oči: Itak je kaša v kraju že,
 Kakó se naglo jim odseda, V spominu Lukcu to ostane:
 Prav kmalo bode prazna skleda! Nikdar ni več si izbiral hrane.

—va.

Uganke in šaljiva vprašanja.

1. Katera reč v sobi nam je takrat najbolj vseč, ko je ne vidimo?
2. Kaj se zgodi, kadar začne na sv. večer o polnoči ura bítí?
3. Kateri bobnar z nosom bobna?
4. Kako globoko je morje?
5. Kdo nam more klobuk tako skrivaje z glave vzeti, da ga ne vidimo?
6. S čem more najrevniši človek najhitreje obogateti?
7. Katera ura ima to lastnost, da si sama tudi posveti, kadar bije?
8. (Slovničarjem.) S čem se končujejo v slovenščini vsi skloni edinega, dvojnega in množnega števila za vse tri spole?
9. Si li ti že bil kdaj tam, kjer orehi rastejo?
10. Kaj je »nič«?

1. Postelja. — 2. Kladivo udari ob zvon. — 3. Vsaki, ker ljudi brez nosa ne rabijo za tako imeniten posel. — 4. Za en lučaj kamna. — 5. Vetr. — 6. Z denarjem. — 7. Huda ura. — 8. S šestim sklonom, ker več jih nima slovensčina. — 9. Še nikoli ne; precej zraven pa že večkrat. — 10. Zamizi, pa ga bodeš videl.

Kratkočasnice.

1. Peljali so zločinca na vislice. Velika množica ljudi ga spremljuje in premnogi kar tečejo, da bi bili poprej na morišči. — Obsojenec jih pa ustavlja rekoč: »Ljudje božji, nikar tako ne hitite, saj brez mene itak ne bo nič!«

2. Pogovor na paši: „Matevž! si li našel voli?“ — Matej: „O, še nekaj boljšega!“ — „Kaj pa?“ — Matej: „Pet kósov, — trije so mi že ušli, dva pa še lovim.“

3. Prijatelj prijatelja nagovori po dolgi ločitvi: „Lej ga lej, ali še nisi umrl?“ — „Ne, to sem za nazadnje prihranil,“ mu odvrne.

4. Mati: „Jakec, vstani vendar, je že jako pozno.“ Jakec: „Oh, pustite me vendar. Ravno kar sem imel tako lepe sanje; sanjalo se mi je, da sva šla z očetom v somenj in so mi kupili prelepo kapico. Počakajte, da spet nazaj pridem iz sejma!“

5. Vremenski prerok: „Pa se je zabliskalo, pa je zagrmelo in treščilo, pa se je ulila ploha, pa sem dejal: dež bo šel.“

6. Skušnja — dobra brušnja. Bolj odrasla sestra učí manjšega bratca: „Pepček, le nikar mami ne nagajaj; ti ne veš, kako hudo boli, če s šibico pritisnejo.“

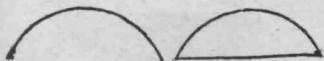

Spretni risar.

Naredi še enkrat črtice, kakor zadnjíc (št. 1 in 2); potlej pa napravi na vrhu in ob koncu plavute, spredaj pa nekoliko ošpiči in

1.

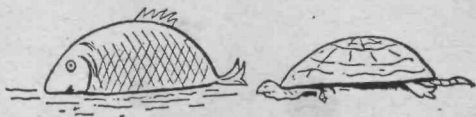
2.

blizo kóta naredi kolesce s črnim središčem za okó, in glej — lepa riba je pred teboj, kateri s počesnimi črtami narisaj še luskinge, spodaj pa načrtaj z nekaterimi potezami še vodo, ribje stanovanje (št. 3). Po enaki 1 oti se dá narisati tudi črepaha (št. 4.)

3.

4.

Zdaj ti pa hočem še pokazati, kako hitro lahko narediš — čuka. Naredi strešico, kakor jo ima naš slovenski č ali ž, seveda nekoliko večjo in bolj zakrivljeno, ter zveži jo zgoraj z vpogneno

črtico (št. 5); potlej naredi na vsaki strani kolesce s črnim, nekoliko navzgor zategnenim središčem (št. 6) za oči in nato še navzgor dve

5.

6.

7.

8.

daljši črti za čukov život, slednjič mu naredi še noge in sicer, če hočeš čujočega, tako kakor kaže št. 7, če imaš pa rajše spečega, kakor ti predstavlja št. 8.

KAZALO.

	Stran
Večna zvezda sv. treh Kraljev	3
O Božiči	9
Kozé	11
Očetova podoba	14
Uslišana molitev	15
Drevesu	16
Močni hodite	16
Lepi izgledi prvega sv. obhajila	18
Šola rajске nedolžnosti: 8. Nevoščljivost	27
Angeljčku	32
Križi in težave otročjih let: V. Kaj tabak naredi?	33
Advent in zlate maše	37
Gospod z brado	40
Spomladi	43
Ne bodi izbirčen	45
Uganke in šaljiva vprašanja	46
Kratkočasnice	47
Spretni risar	47

Podobici na str. 44. „spomlad“ in angelj na platnicah ste posneti po večjih barvanih podobah Behzingerjeve zaloge.